

Čís. 226.

Předražování. Pro posouzení přiměřenosti ceny ve smyslu § 20 čís. 2 cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z., nejsou rozhodny vždy jen ustanovené maximální ceny, nýbrž třeba dbáti též konkrétních nákladů nabývacích.

(Rozh. ze dne 7. července 1920, Kr I 394/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném sezení zmateční stížnosti Viktorina Š. do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Písku ze dne 29. března 1920, jímž byl uznán vinným přečinem předražování dle § 20, č. 2 a), b) nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z., rozsudek v odpor vzatý zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, opírající se o důvody čís. 4 a 5 § 281 tr. ř., nelze oprávněně upřít. Rozsudkem v odpor vzatým byl stěžovatel uznán vinným, že v září 1919 v K. využívaje mimořádných, válkou vyvolaných poměrů, za předmět potřeby, totiž za krávu ve váze 4 q od Františka V. požadoval 5000 K a dal si od téhož poskytnouti cenu zřejmě přemrštěnou, totiž 4800 K. Výrok, že zmíněná cena byla zřejmě přemrštěna, opodstatnil nalézací soud dle obsahu důvodů pouze tím, že v tehdejší době platily pro březí krávy úřední ceny stanovené výnosem ministerstva pro zásobování ze dne 10. června 1919 čís. 13.315, a to za 1 kg živé váhy 4 K 80 h, a že tedy obžalovaný žádal, pokud se týče dal si poskytnouti za 1 kg 12 K 50 h, po případě 12 K za 1 kg, tedy více než dvojnásobnou cenu nad cenu úředně stanovenou. K obhajobě obžalovaného, že žádal jen běžné ceny, a že mimo to byla prodejní cena i nákladům nabývacím úplně přiměřena, nalézací soud vůbec nepřihlížel, vycházeje ze stanoviska, že při stanovení úředních cen bere se již zřetel na všechny poměry, pro tvoření cen rozhodné, a že tedy pouze tato cena je směrodatná. Tento názor správným není. Ceny, na trhu běžné, nejsou ovšem pro otázku přemrštěnosti rozhodnými, neboť jest na bledni, že tyto ceny jsou často právě výsledkem předchozího předražování a trestuhodného využívání mimořádných, válkou vyvolaných poměrů. Na druhé straně však nejsou pro posouzení přiměřenosti ceny ve smyslu § 20 č. 2 nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z. rozhodnými jen ustanovené maximální ceny, neboť překročení maximálních cen není ještě totožným s požadováním zřejmě přemrštěných cen, ač mohou pro řešení otázky, byla-li cena v jistém případě přemrštěnou, stačiti i ceny úředně stanovené (maximální), než jen tehda, dovolují-li okolnosti případu předpoklad, že se cenami maximálními dostává prodávajícímu náhrady jeho právně respektovatelných nákladů nabývacích v nejširším slova smyslu i občanského zisku. Jinak dlužno dbáti konkrétních nákladů nabývacích, načež pak, pokud požadovaná cena dotčenou nabývací cenu, přičítaje k tomu i další výlohy, přesahuje, lze mluvit o zisku nadměrném, při čemž pak dlužno

ještě uvážiti i to, zdali přemrštěnost ta byla zřejmá a zdali obžalovaný při tom skutečně využil mimořádných poměrů. Také § 18 zák. ze dne 17. října 1919 čís. 567 sb. z. a n. nařizuje, by soud o tom, byla-li cena zřejmě přemrštěna, rozhodl podle volného uvážení v š e c h okolnostech.

Čís. 227.

Předražování. Pro otázku, byla-li cena požadována čili nic, jest lhostejno, měl-li nabízející zboží pohotově v době nabídky.

(Rozh. ze dne 12. července 1920, Kr I 208/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného Josefa T. do rozsudku krajského jako lichvevního soudu v Liberci ze dne 15. března 1920, jímž stěžovatel uznán byl vinným přečinem řetězového obchodu dle § 11 čís. 4 zák. ze dne 17. října 1919 č. 568 sb. z. a n. a přestupkem předražování dle § 7 č. 1 téhož zákona, mimo jiné z těchto

důvodů:

Uplatňujíc materielně právní důvody zmatečnosti rozsudku dle čís. 9 lit. a) a 10 § 281 tr. ř., tvrdí stížnost především, že nelze vůbec spatřovati trestního jednání v tom, že obžalovaný dne 17. února 1920 nabízel cukráři P-ovi mouku po 11 K za 1 kg, poněvadž obžalovaný tehda mouky neměl a nebyl by ji tedy mohl dodat, kdyby byl P. býval s kupní cenou srozuměn. Stížnost je na omylu. Skutková podstata přestupku dle § 7 (1) zák. ze dne 17. října 1919 čís. 569 sb. z. a n. zakládá se za ostatních podmínek tohoto zákonného ustanovení žádáním ceny zřejmě přemrštěné. Žádání cenu znamená dáti jakkoli na jevo, že žádající je ochoten zboží kupujícímu přenechat za dotyčnou cenu. Žádáním ceny klade se základ k dohodě o ní jakožto součásti smlouvy kupní, jež dojednána je usjednocením se o předmětu koupě a jeho ceně. Dodání zboží není náležitostí smlouvy kupní, nýbrž jejím splněním. Proto je i pro otázku, byla-li cena požadována čili nic, lhostejno, měl-li nabízející zboží pohotově či byl-li by je teprve ke splnění smlouvy musil sobě opatřiti a kupujícímu dodat. Poněvadž pak obžalovaný nabízel dne 17. února 1920 cukráři P-ovi zboží určitého druhu ke koupi za určitou jednotkovou cenu, správně soud nalézací v tomto jeho jednání spatřoval požadování ve smyslu cit. místa v zákoně.

Čís. 228.

Předražování. Broky jsou předmětem potřeby ve smyslu § 1 čís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z.

(Rozh. ze dne 12. července 1920, Kr I 230/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného a Oskara S. do rozsudku zemského trest-